

บทที่ 2

ระเบียบวิธีวิจัยและลักษณะโดยทั่วไปของข้อมูล

แหล่งข้อมูล

การศึกษานี้ได้รับความอนุเคราะห์ให้ใช้ข้อมูลจากการสำรวจโครงการศึกษาครอบครัวไทย (General Family Survey, GFS) ซึ่งดำเนินงานโดยสถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2537 โครงการศึกษาครอบครัวไทยเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะภายในครอบครัวของแต่ละบุคคล ซึ่งโครงการมีวัตถุประสงค์ 4 ประการด้วยกันคือ 1) เพื่อร่วมกิจกรรมเฉลิมฉลองปีครอบครัวสากล พ.ศ. 2537 2) เพื่อรวบรวมข้อมูลระดับประเทศเกี่ยวกับสถานะการณ์ในครอบครัวไทยในปัจจุบันเสริมกับข้อมูลที่มีอยู่บ้างแล้วจากโครงการต่างๆ ในอดีต 3) เพื่อศึกษาตัวกำหนดและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในความสัมพันธ์ของคนต่างรุ่นและต่างประเทศภายในครอบครัว และ 4) เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาหลายด้านที่เกิดขึ้นภายในครอบครัวและศักยภาพของครอบครัวเพื่อประโยชน์ในการวางแผนและกำหนดนโยบายของหน่วยงานต่างๆ ข้อมูลต่างๆ ได้มาโดยการสัมภาษณ์ประชากรชาย-หญิง ในเขตเมืองและชนบทของทุกภาคจำนวน 3,237 ราย

วิธีการเก็บข้อมูล

ใช้วิธีการคัดเลือกครอบครัวที่ตกเป็นตัวอย่าง เพื่อเลือกบุคคลที่จะให้สัมภาษณ์แบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) คือ กำหนดให้มีครอบครัวที่ตกเป็นตัวอย่างในจำนวนใกล้เคียงกันในแต่ละภาค โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างในขนาดของภาค (กล่าวคือ ขนาดตัวอย่างไม่เลือกแบบ proportional to size of population) ซึ่งขั้นตอนการคัดเลือกตัวอย่างครอบครัวทั้งในเขตเมืองและเขตชนบทของทุกภาคที่ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

เขตพื้นที่	จำนวนเขตพื้นที่และบ้านตัวอย่างที่เลือก/ภาค				
	เหนือ	อีสาน	กลาง	ใต้	กรุงเทพมหานคร
จังหวัด	3	3	3	2	1
อำเภอ (2: จังหวัด)	6	6	6	4	-
หมู่บ้าน (3: อำเภอ)	18	18	18	12	-
ชุมชน (2: จังหวัด)*	6	6	6	4	20
บ้าน (: หมู่บ้าน)	25	25	25	25	-
บ้าน (: ชุมชนอาคาร)	35	35	35	35	38

*ชุมชนอาคารในเขตเมือง (urban block)

โดยสรุปตัวอย่างของโครงการ GFS สัมภาษณ์ประชากรชาย-หญิงในเขตกรุงเทพมหานคร เขตเมือง และเขตชนบทของทุกภาค จำนวน 3,237 ราย เป็นชาย 1,046 เป็นหญิง 2,191 ราย ซึ่งอยู่ในเขตเมือง 1,583 ราย และอยู่ในเขตชนบท 1,654 ราย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลสำหรับการศึกษาศึกษาครั้งนี้ เป็นข้อมูลจากการสำรวจในโครงการศึกษาครอบครัวไทย ปี พ.ศ. 2537 ซึ่งสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม การดำเนินงานเก็บรวบรวมข้อมูลกระทำในระหว่างช่วงเดือน มีนาคม-พฤษภาคม พ.ศ.2537 เนื้อหาในแบบสอบถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ประชากรชาย-หญิงที่ตกเป็นตัวอย่างมีประเด็นในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. ภูมิหลังด้านประชากร เศรษฐกิจ สังคม ของผู้ให้สัมภาษณ์และครอบครัวรวมทั้งชีวิตในวัยเยาว์ของผู้ให้สัมภาษณ์
2. ข้อมูลพื้นฐานภูมิหลังของผู้ให้สัมภาษณ์และครอบครัว
3. การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตก่อนอายุ 30 ปี ของผู้ให้สัมภาษณ์ อาทิ การศึกษา การประกอบอาชีพ เหตุการณ์ด้านประชากร เช่น การสมรส การมีบุตร ฯลฯ
4. สภาพความเป็นอยู่ของครอบครัว และสภาพแวดล้อม
5. การเลี้ยงดูบุตร
6. ภาระรับผิดชอบของสมาชิกครัวเรือน และการตัดสินใจภายในครอบครัว
7. การจัดสรรเวลาของสมาชิกในครอบครัว
8. ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกครอบครัวต่างรุ่น (พ่อแม่ ลูก พี่น้อง ฯลฯ) และสมาชิกต่างเพศ
9. ผู้สูงอายุ และทัศนคติเกี่ยวกับผู้สูงอายุ
10. ทัศนคติ และค่านิยมเกี่ยวกับครอบครัวไทย

ข้อจำกัดของการศึกษา

1. เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ มิได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยตรง แต่ได้อาศัยข้อมูลจากโครงการสำรวจครอบครัวไทย ซึ่งมีการสำรวจประชากรตัวอย่างเกี่ยวกับเรื่องความพึงพอใจในบ้าน และสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยไว้บางประการ ดังนั้นจึงมีปัจจัยบางอย่างที่เป็นปัจจัยสำคัญแต่ไม่อาจนำมาวิเคราะห์ได้ เนื่องจากข้อมูลที่มีอยู่ไม่ครอบคลุมประเด็นปัญหาดังกล่าว
2. ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาศึกษาครั้งนี้ ได้มีการออกแบบให้ผู้ตอบคำถาม อาจเป็นคนอื่นที่มีใช้หัวหน้าครัวเรือนก็ได้ ดังนั้นคำตอบที่ได้มาจึงเป็นคำตอบของทั้งผู้ที่มีสถานภาพที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนและมีใช้หัวหน้าครัวเรือนรวมอยู่ด้วย

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้กำหนดตัวแปรอิสระไว้ทั้งหมด 16 ตัวแปรด้วยกัน ได้แก่ เพศ (ก1.4) อายุ (ก1.6) สถานภาพสมรส(ก1.7) อาชีพ(ก1.10) รายได้ การมีกรรมสิทธิ์ในบ้านที่อยู่อาศัย(ง.2) การมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินปลูกบ้าน(ง.3) ระดับการศึกษา(ก1.9) ปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมของเพื่อนบ้าน (ง.9) จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในบ้าน(ก.1) ระยะเวลาเดินทางจากบ้านถึงที่ทำงาน(ง.12) ประเภทของบ้าน(ง.4) ปัญหาน้ำเสีย(ง.9) ปัญหาเสียงดังรบกวน(ง.9) ปัญหาขยะมูลฝอย(ง.9) ตัวแปรอิสระทั้ง 16 ตัวแปรนี้ได้จากข้อคำถามจากแบบสอบถาม โครงการศึกษาครอบครัวไทย

ตัวแปรตาม

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย โดยได้มาจากข้อคำถาม ง.10 ที่ว่า "ท่านมีความพึงพอใจกับสภาพโดยทั่วไปของบ้านและสภาวะแวดล้อมของบ้าน(รวมทั้งเพื่อนบ้าน)อย่างไร โดยมีคำตอบย่อยดังนี้คือ 1) พอใจมาก 2) พอใจ 3) พอใจแต่อยากย้ายไปที่อื่นเพราะ..... 4) เฉยๆ 5) ไม่ค่อยพอใจ และ6) ไม่พอใจและอยากย้ายไปที่อื่น จากแบบสอบถามส่วนสภาวะความเป็นอยู่ของครอบครัวและสภาพแวดล้อม ของโครงการศึกษาครอบครัวไทย ในข้อ ง.10 นั้นเพื่อสะดวกในการวิเคราะห์จึงได้จัดแบ่งตัวแปรในเรื่องของความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยออกเป็น 3 ระดับดังนี้

1. พอใจมาก (จากคำตอบในส่วนที่พอใจมาก)
2. พอใจ (จากคำตอบในส่วนที่พอใจ)
3. ไม่พอใจ (จากคำตอบในส่วนที่พอใจแต่อยากย้ายไปที่อื่น เฉยๆ , ไม่ค่อยพอใจ, ไม่พอใจและอยากย้ายไปที่อื่น)

การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูลดังนี้คือ

1. การเสนอข้อมูลทั่วไป ในการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลในส่วนนี้ใช้ตารางร้อยละ อธิบายถึงลักษณะของประชากรตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ การมีกรรมสิทธิ์ในบ้านที่อยู่อาศัย การมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินปลูกบ้าน การศึกษา ปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมของเพื่อนบ้าน จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในบ้าน ระยะเวลาเดินทางจากบ้านถึงที่ทำงาน ประเภทของบ้าน ปัญหาน้ำเสีย ปัญหาเสียงดังรบกวน ปัญหาขยะมูลฝอย

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านประชากร เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมของประชากรกับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย โดยการวิเคราะห์และนำเสนอแบบตาราง

ไขว้ (cross-tabulation) และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามด้วยค่าสถิติ Chi-square (χ^2 -test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ≤ 0.05

3.เสนอตารางค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (correlation matrix) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยตนเอง และการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย

4.ใช้วิธีการจำแนกหมู่ (multiple classification analysis หรือ MCA) พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยกับตัวแปรอิสระหลายตัว
ลักษณะโดยทั่วไปของข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ได้จำแนกประชากรกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มคือ ประชากรเขตเมือง และประชากรเขตชนบทและได้ทำการวิเคราะห์ในลักษณะเปรียบเทียบความแตกต่างของประชากรในแต่ละกลุ่มด้วยตามลำดับ

1. ปัจจัยประชากร เศรษฐกิจ และ สังคมของประชากร ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ การมีกรรมสิทธิ์ในบ้านที่อยู่อาศัย การมีกรรมสิทธิ์ที่ดินที่ปลูกบ้าน การศึกษา ปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมของเพื่อนบ้าน จำนวนสมาชิกในบ้าน ระยะเวลาเดินทางจากบ้านถึงที่ทำงาน

2. ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมของประชากร ซึ่งได้แก่ ประเภทของบ้าน ปัญหาน้ำเสีย ปัญหาเสียงดัง ปัญหาขยะมูลฝอย เขตที่อยู่อาศัย โดยจำนวนตัวอย่างในแต่ละหมวดตัวแปรที่ปรากฏในตารางต่างๆ จะเป็นการแสดงจำนวนตัวอย่างร้อยละ ดังมีรายละเอียดแต่ละประเด็นดังต่อไปนี้

1) ปัจจัยภูมิหลังทางประชากร เศรษฐกิจและสังคมของประชากรแยกตามเขตที่อยู่อาศัย

1.1 เพศ

เมื่อพิจารณาตัวแปรในเรื่องเพศของประชากรที่ตกเป็นตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมือง พบว่า มากกว่าครึ่งหนึ่งเป็นประชากรเพศหญิงคือ ร้อยละ 70.3 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 29.7 เป็นประชากรเพศชาย ส่วนในเขตชนบทมีประชากรเพศหญิงเพียงร้อยละ 65.2 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 34.8 เป็นประชากรเพศชาย

1.2 อายุ

ประชากรตัวอย่างที่อาศัยในเขตเมืองทั้งหมดมีจำนวนทั้งสิ้น 1,583 ราย เป็นประชากรในกลุ่มอายุระหว่าง 30-39 ปี มากที่สุดคือร้อยละ 29.4 รองลงมาคือประชากรในกลุ่มอายุระหว่าง 15-29 ร้อยละ 27.9 ส่วนที่เหลือ คือประชากรที่มีอายุระหว่าง 40-49 ปี 50-59 ปี และ 60 ปีขึ้นไปมีร้อยละ 19.6 ร้อยละ 13.8 และ ร้อยละ 9.2 ตามลำดับส่วนประชากรในเขตชนบทมีจำนวนทั้งสิ้น 1,654 รายและส่วนใหญ่ร้อยละ 25.9 มีอายุระหว่าง 30-39 ปี และรองลงมาคือกลุ่มประชากรที่มีอายุระหว่าง 40-49 ปี 50-59 ปี 60 ปีขึ้นไป และ 15-29 ปี ไปคิดเป็นร้อยละ 21.6 ร้อยละ 18.8 ร้อยละ 16.9 และร้อยละ 16.7 ตามลำดับ

1.3 สถานภาพสมรส

สำหรับสถานภาพสมรสของประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเมือง พบว่า ประชากรตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่คือร้อยละ 71.0 เป็นผู้ที่มีสถานภาพสมรสรองลงมาคือร้อยละ 16.9 เป็นผู้ที่ยังเป็นโสด และร้อยละ 12.1 คือกลุ่มประชากรที่มีสถานภาพสมรสเป็น หม้าย หย่าหรือ แยกกันอยู่ส่วนในเขตชนบท ประชากรตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่คือร้อยละ 82.0 เป็นผู้ที่มีสถานภาพสมรสรองลงมาคือ ร้อยละ 12.5 เป็นผู้ที่มีสถานภาพสมรส หม้าย หย่า หรือ แยกกันอยู่และร้อยละ 5.5 คือประชากรที่เป็นโสด

1.4 อาชีพ

เกี่ยวกับอาชีพของประชากรในเขตเมืองส่วนใหญ่พบว่าประชากรตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้ทำงานคือร้อยละ 28.3 รองลงมาคืออาชีพค้าขาย ร้อยละ 21 ส่วนที่เหลืออีก ร้อยละ 19.7 ร้อยละ 15.4 ร้อยละ 13.1 ร้อยละ 2.5 คือประกอบอาชีพ วิชาชีพ อุตสาหกรรม บริการ และ เกษตรกรรม ตามลำดับส่วนในเขตชนบทพบว่าประชากรตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 65.8 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รองลงมาร้อยละ 13.4 ไม่ได้ประกอบอาชีพส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 8.8 ร้อยละ 7.6 ร้อยละ 2.4 ร้อยละ 2.1 คือผู้ที่ประกอบอาชีพ อุตสาหกรรม ค้าขาย วิชาชีพ บริการ ตามลำดับ

1.5 รายได้

การศึกษาเกี่ยวกับรายได้ของประชากรในเขตเมืองพบว่า ประชากรตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 34.1 มีรายได้อยู่ระหว่าง 1,001-5,000 บาท/เดือน รองลงมาคือร้อยละ 27.5 เป็นกลุ่มประชากรที่ไม่มีรายได้ ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 19.6 ร้อยละ 14.6 ร้อยละ 4.1 คือกลุ่มประชากรที่มีรายได้ระหว่าง 5,001-11,000 บาท 11,001 บาท/เดือนขึ้นไปและน้อยกว่า 1,000 บาท/เดือน ตามลำดับส่วนในเขตชนบทประชากรตัวอย่างที่ศึกษาร้อยละ 41.1 มีรายได้อยู่ระหว่าง 1,001-5,000 บาท/เดือน รองลงมาร้อยละ 37.9 มีรายได้ต่ำกว่า 1,000 บาท/เดือนส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 13.4 ร้อยละ 5.2 และร้อยละ 2.4 เป็นประชากรที่ไม่มีรายได้และประชากรที่ได้มีรายได้ระหว่าง 5,001-11,000 บาท/เดือนและประชากรที่มีรายได้ตั้งแต่ 11,001 บาท/เดือนขึ้นไปตามลำดับ

1.6 การมีกรรมสิทธิ์ในบ้านที่อยู่อาศัย

การมีกรรมสิทธิ์ในบ้านของประชากรในเขตเมือง พบว่า ประชากรตัวอย่างที่ศึกษาร้อยละ 40.5 จะกรรมสิทธิ์ในบ้านที่อยู่อาศัยรองลงมาร้อยละ 31.8 จะอาศัยอยู่ในบ้านเช่าและร้อยละ 25.9 จะอาศัยอยู่ในบ้านของคนอื่น เช่น บิดามารดา หรือ ญาติพี่น้อง ส่วนที่เหลืออีก 2.0 จะอยู่อาศัยในบ้านแบบเช่าซื้อส่วนประชากรตัวอย่างที่ศึกษาในเขตชนบทส่วนใหญ่คือร้อยละ 81.1 มีกรรมสิทธิ์ในบ้านที่อยู่

อาศัยรองลงมาคือร้อยละ 18.4 อาศัยอยู่ในบ้านของคนอื่นเช่น บิดา มารดา หรือญาติพี่น้อง ร้อยละ 0.4 อาศัยอยู่ในบ้านเช่าและร้อยละ 0.1 เช่าซื้อบ้านอยู่

1.7 การมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินปลูกบ้าน

เมื่อพิจารณาการมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินของประชากรในเขตเมือง พบว่า ประชากรตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 46.8 จะอยู่อาศัยในที่ดินของคนอื่น เช่น บิดามารดา หรือญาติพี่น้องรองลงมา ร้อยละ 30.7 จะมีการมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินเป็นของตนเองและร้อยละ 21.2 เช่าที่ดินปลูกบ้านส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 1.3 จะเป็นที่เช่าซื้อส่วนประชากรในเขตชนบทกับพบว่าประชากรตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่คือร้อยละ 62.7 จะมีการมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่อยู่อาศัย รองลงมาคือ ร้อยละ 35.6 ปลูกบ้านในที่ดินของคนอื่น เช่น บิดา มารดา หรือญาติพี่น้อง ร้อยละ 1.6 เช่าที่ดินปลูกบ้าน และร้อยละ 0.1 เช่าซื้อที่ดินที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน

1.8 การศึกษา

ในด้านการศึกษาของประชากรในเขตเมืองนั้น พบว่า ส่วนใหญ่ประชากรตัวอย่างที่ศึกษาในเขตเมืองมีการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 49.4 รองลงมาคือ ประชากรที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 26.3 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 20.4 และ ร้อยละ 3.7 คือประชากรที่มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษาและไม่ได้รับการศึกษา ตามลำดับ ส่วนในเขตชนบทประชากรตัวอย่างที่ศึกษามีการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 80.0 รองลงมาคือประชากรที่ไม่มีการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 11.5 ที่เหลือ ร้อยละ 5.7 และร้อยละ 2.7 เป็นประชากรที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา และประชากรที่มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษาตามลำดับ

1.9 ปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมของเพื่อนบ้าน

เมื่อพิจารณาปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมของเพื่อนบ้าน พบว่า ประชากรตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 83.3 จะเป็นผู้ที่ไม่มีปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมของเพื่อนบ้านรองลงมาร้อยละ 14.2 จะเป็นผู้ที่มีปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมของเพื่อนบ้านบ้าง ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 2.5 จะเป็นผู้ที่มีปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมของเพื่อนบ้านมากส่วนในเขตชนบท พบว่า ประชากรตัวอย่างที่ศึกษาร้อยละ 91.2 ไม่มีปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมของเพื่อนบ้าน รองลงมาร้อยละ 7.7 มีปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมของเพื่อนบ้านบ้าง ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 1.1 มีปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมของเพื่อนบ้านมาก

1.10 จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในบ้าน

ในเรื่องเกี่ยวกับจำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในบ้านในเขตเมือง พบว่า ประชากรตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 42.8 จะมีจำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในบ้าน 3-4 คน รองลงมาร้อยละ 28.9 จะมีสมาชิกที่อาศัยอยู่ในบ้าน 5-6 คน และร้อยละ 14.8 จะมีจำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในบ้าน 7 คนขึ้นไป และส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 11.7 จะมีจำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในบ้าน 1-2 คน ส่วนในเขตชนบท พบว่า ประชากรตัวอย่างที่ศึกษาร้อยละ 42.7 มีจำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในบ้าน 3-4 คน รองลงมาร้อยละ 30.5 มีจำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในบ้านจำนวน 5-6 คน และร้อยละ 15.1 จะมีจำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในบ้าน 7 คนขึ้นไป ส่วนที่เหลืออีกร้อยละร้อยละ 11.7 จะมีจำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ 1-2 คน

1.11 ระยะเวลาในการเดินทางจากบ้านถึงที่ทำงาน

จากการศึกษาระยะเวลาจากบ้านถึงที่ทำงานของประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเมือง พบว่า ประชากรตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 38.6 ไม่ได้ทำงานนอกบ้าน รองลงมาร้อยละ 33.8 จะใช้เวลาเดินทางจากบ้านถึงที่ทำงานเป็นเวลา 1-15 นาที และร้อยละ 15.3 จะใช้เวลาเดินทางจากบ้านถึงที่ทำงาน 31 นาทีขึ้นไป ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 12.4 จะใช้เวลาจากบ้านถึงที่ทำงาน 16-30 นาที ส่วนประชากรในเขตชนบท พบว่า ประชากรตัวอย่างที่ศึกษาร้อยละ 33.7 จะใช้เวลาในการเดินทางจากบ้านถึงที่ทำงาน 1-15 นาที รองลงมาร้อยละ 29.0 จะใช้เวลาเดินทางจากบ้านถึงที่ทำงาน 16-30 นาที และร้อยละ 20.6 จะเป็นประชากรที่ไม่ได้ทำงานนอกบ้าน ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 12.7 จะเป็นประชากรที่ใช้เวลาในการเดินทางจากบ้านถึงที่ทำงาน 31 นาทีขึ้นไป

ตารางที่ 1 การกระจายร้อยละของประชากร จำแนกตามปัจจัยภูมิหลังทางประชากร เศรษฐกิจและสังคมของประชากร

ลักษณะภูมิหลังทางประชากร เศรษฐกิจและสังคม	เขตเมือง		เขตชนบท		รวม	
	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
เพศ						
ชาย	29.7	470	34.8	576	32.3	1,046
หญิง	70.3	1,113	65.2	1,078	67.7	2,191
รวม	100.0	1,583	100.0	1,654	100.0	3,237
อายุ						
15-29	27.9	442	16.7	276	22.2	718
30-39	29.4	465	25.9	429	27.6	894
40-49	19.6	311	21.6	358	20.7	669
50-59	13.8	219	18.8	311	16.4	530
60ขึ้นไป	9.2	146	16.9	280	13.2	426
รวม	100.0	1,583	100.0	1,654	100.0	3,237
สถานภาพสมรส						
สมรส	71.0	1,124	82.0	1,356	76.6	2,480
หม้าย หย่า แยก	12.1	192	12.5	207	12.3	399
โสด	16.9	267	5.5	91	11.1	358
รวม	100.0	1,583	100.0	1,654	100.0	3,237

ตารางที่ 1 (ต่อ) การกระจายร้อยละของประชากร จำแนกตามลักษณะภูมิหลังทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคมของประชากร

ลักษณะภูมิหลังทางประชากร เศรษฐกิจและสังคม	เขตเมือง		เขตชนบท		รวม	
	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
อาชีพ						
วิชาชีพ	19.7	312	2.4	40	10.9	352
ค้าขาย	21.0	333	7.6	125	14.2	458
เกษตรกรรม	2.5	39	65.8	1,087	34.8	1,126
บริการ	13.1	108	2.1	35	7.5	243
อุตสาหกรรม	15.4	243	8.8	145	12.0	388
ไม่ได้ทำงาน	28.3	448	13.4	221	20.7	669
รวม	100.0	1,583	100.0	1,653	100.0	3,236*
รายได้						
ไม่มีรายได้	27.5	432	13.4	219	20.3	651
น้อยกว่า1,000	4.1	65	37.9	617	21.3	682
1,001-5,000	34.1	537	41.1	670	37.7	1,207
5,001-11,000	19.6	309	5.2	84	12.3	393
11,001ขึ้นไป	14.6	230	2.4	39	8.4	269
รวม	100.0	1,573	100.0	1,629	100.0	3,202*
การมีกรรมสิทธิ์ในบ้านที่อยู่อาศัย						
บ้านเช่า						
บ้านเช่า	31.8	502	0.4	7	15.7	509
เช่าซื้อ	2.0	31	0.1	1	1.0	32
มีกรรมสิทธิ์ในบ้าน						
บ้านของคนอื่น	25.8	407	18.4	304	22.0	711
รวม	100.0	1,580	100.0	1,654	100.0	3,234*

*ไม่รวมกรณีที่ไม่ทราบ,ไม่ตอบ

ตารางที่ 1 (ต่อ) การกระจายร้อยละของประชากร จำแนกตามปัจจัยภูมิหลังทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคมของประชากร

ลักษณะภูมิหลังทางประชากร เศรษฐกิจและสังคม	เขตเมือง		เขตชนบท		รวม	
	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
การมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินปลูกบ้าน						
เช่าที่ดิน	21.2	334	1.6	27	11.2	361
เช่าซื้อ	1.3	20	0.1	2	0.7	22
มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน	30.7	483	62.7	1,037	47.1	1,520
ที่ดินของคนอื่น	46.8	736	35.6	588	41.0	1,342
รวม	100.0	1,573	100.0	1,654	100.0	3,227*
ระดับการศึกษา						
ไม่เคยเรียนหรือต่ำกว่าประถมศึกษา	3.7	59	11.5	191	7.7	250
ประถมศึกษา	49.4	782	80.0	1,324	65.1	2,106
มัธยมศึกษา	26.5	419	5.7	95	15.9	514
อุดมศึกษา	20.4	322	2.7	44	11.3	366
รวม	100.0	1,582	100.0	1,654	100.0	3,236*
ปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมของเพื่อนบ้าน						
ไม่มีปัญหา	83.3	1,316	91.2	1,507	87.3	2,823
มีปัญหาบ้าง	14.2	224	7.7	128	1.8	58
มีปัญหามาก	2.5	40	1.1	18	10.9	352
รวม	100.0	1,580	100.0	1,653	100.0	3,233*

* ไม่รวมกรณีที่ไม่ทราบ, ไม่ตอบ

ตารางที่ 1 (ต่อ) การกระจายร้อยละของประชากร จำแนกตามปัจจัยภูมิหลังทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคมของประชากร

ลักษณะภูมิหลังทางประชากร เศรษฐกิจและสังคม	เขตเมือง		เขตชนบท		รวม	
	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในบ้าน						
1-2 คน	13.5	214	11.7	193	12.6	407
3-4 คน	42.8	678	42.7	706	42.8	1,384
5-6 คน	28.9	457	30.5	505	29.7	962
7 คนขึ้นไป	14.8	234	15.1	250	15.0	484
รวม	100.0	1,583	100.0	1,654	100.0	3,237
ระยะเวลาการเดินทางจากบ้านถึงที่ทำงาน						
1-15 นาที	24.2	380	32.6	534	28.5	914
16-30 นาที	8.8	139	25.1	411	17.1	550
31 นาทีขึ้นไป	10.9	172	10.9	179	10.9	351
ไม่ได้ทำงานนอกบ้าน	56.1	882	31.3	512	43.4	1,394
รวม	100.0	1,573	100.0	1,636	100.0	3,209*

* ไม่รวมกรณีที่ไม่ทราบ, ไม่ตอบ

2) ปัจจัยภูมิหลังด้านสิ่งแวดล้อมของประชากร

2.1 ประเภทของบ้าน

เมื่อพิจารณาประเภทของบ้านของประชากรในเขตเมือง พบว่าประชากรตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 63.1 จะอาศัยอยู่ในบ้านประเภทบ้านเดี่ยวรองลงมาคือ ร้อยละ 28.9 จะอยู่อาศัยในบ้านประเภทห้องแถวส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 5.2 และ ร้อยละ 2.8 จะอาศัยในบ้านประเภท อพาร์ทเมนต์ และ เทวาศเฮาส์ ตามลำดับ ส่วนในเขตชนบท พบว่าประชากรส่วนใหญ่ในเขตชนบทร้อยละ 98.7 จะอยู่อาศัยในบ้านเดี่ยวส่วนที่เหลือ ร้อยละ 1.3 จะอยู่อาศัยในบ้านประเภทห้องแถว

2.2 ปัญหาน้ำเสีย

เมื่อศึกษาสภาพปัญหาเรื่องน้ำเสียในเขตเมือง ประชากรตัวอย่างที่ศึกษาในเขตเมืองส่วนใหญ่ร้อยละ 66.2 จะไม่ประสบปัญหาเกี่ยวกับเรื่องน้ำเสียรองลงมาร้อยละ 23.2 จะประสบปัญหาเรื่องน้ำเสียบ้างส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 10.6 จะประสบปัญหาเกี่ยวกับน้ำเสียอย่างมาก ส่วนในเขตชนบทพบว่า ประชากรที่ตัวอย่างที่ศึกษาร้อยละ 84.8 ไม่มีปัญหาในเรื่องน้ำเสียรองลงมาร้อยละ 10.5 จะเป็นผู้ที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับในเรื่องน้ำเสียบ้างส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 4.7 จะเป็นผู้ที่ประสบปัญหาในเรื่องน้ำเสียอย่างมากตามลำดับ

2.3 ปัญหาเสียงดัง

จากการศึกษาปัญหาเรื่องเสียงดังในเขตเมือง พบว่าประชากรตัวอย่างที่ศึกษาในเขตเมืองร้อยละ 50.5 ไม่ประสบปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเสียงดังรองลงมา ร้อยละ 36.1 จะประสบปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเสียงดังบ้างส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 13.5 จะเป็นผู้ที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเสียงดังมากส่วนในเขตชนบท ประชากรตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 77.3 จะเป็นผู้ที่ไม่ประสบปัญหาในเรื่องเสียงดังรองลงมาร้อยละ 16.8 จะเป็นผู้ที่ประสบปัญหาในเรื่องเสียงดังบ้างส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 5.9 จะเป็นผู้ที่ประสบปัญหาในเรื่องเสียงดังอย่างมาก

2.4 ปัญหาขยะมูลฝอย

เมื่อพิจารณาปัญหาเรื่องขยะมูลฝอย พบว่า ประชากรตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 76.1 ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยรองลงมาร้อยละ 17.5 จะไม่มีปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยบ้าง ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 6.4 จะมีปัญหาด้านขยะมูลฝอยมาก ส่วนในเขตชนบทประชากรตัวอย่างที่ศึกษาร้อยละ 90.5 จะเป็นผู้ที่ไม่มีปัญหาขยะมูลฝอยรองลงมาร้อยละ 7.9 จะเป็นผู้ที่มีปัญหาขยะมูลฝอยบ้างส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 1.6 เป็นประชากรที่มีปัญหาเรื่องขยะมูลฝอยอย่างมาก

ตารางที่ 2 การกระจายร้อยละของประชากร จำแนกตามปัจจัยภูมิหลังด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ
ของประชากร

ลักษณะภูมิหลังด้านสิ่งแวดล้อม กายภาพ	เขตเมือง		เขตชนบท		รวม	
	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
ประเภทของบ้าน						
บ้านเดี่ยว	63.1	990	98.7	1,692	81.3	2,619
อพาร์ทเมนต์	5.2	82	-	-	2.5	82
ทาวน์เฮาส์	2.8	44	-	-	1.4	44
ห้องแถว	28.9	454	1.3	21	14.8	475
รวม	100.0	1,570	100.0	1,650	100.0	3,220*
ปัญหาหน้าเสี้ย						
ไม่มีปัญหา	66.2	1,046	84.8	1,401	75.7	2,447
มีปัญหาบ้าง	23.2	366	10.5	174	7.6	246
มีปัญหาหนัก	10.6	168	4.7	78	16.7	540
รวม	100.0	1,580	100.0	1,653	100.0	3,233*
ปัญหาเสียงดัง						
ไม่มีปัญหา	50.5	798	77.3	1,277	64.2	2,075
มีปัญหาบ้าง	36.1	570	16.8	287	9.6	310
มีปัญหาหนัก	13.5	213	5.9	97	26.2	848
รวม	100.0	1,581	100.0	1,652	100.0	3,233*
ปัญหาขยะมูลฝอย						
ไม่มีปัญหา	76.1	1,203	90.5	1,496	83.5	2,699
มีปัญหาบ้าง	17.5	277	7.9	130	4.0	128
มีปัญหาหนัก	6.4	101	1.6	27	12.6	407
รวม	100.0	1,581	100.0	1,653	100.0	3,234*

* ไม่รวมกรณีที่ไม่ทราบ, ไม่ตอบ